

**Skatinamosios finansinės priemonės
„Perspektyva“ aprašymo
4 priedas**

**PROJEKTO ATITIKIMO REIŠKŠMINGOS ŽALOS NEDARYMO PRINCIPUI VERTINIMO ANKETA
(DEKLARACIJA)***

ĮMONĖS PAVAINIMAS:

ĮMONĖS KODAS:

PROJEKTO

PAVADINIMAS:

PATVIRTINU,

1. Kad planuojamas įgyvendinti Projektas atitinka Reikšmingos žalos nedarymo principą (Toliau RŽNP), t. y. neturi reikšmingo neigiamo numatomo tiesioginio ir netiesioginio poveikio visiems 6 aplinkos tikslams, nurodytiems Taksonomijos reglamento 17 straipsnyje (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX:32020R0852>). Žala aplinkos tikslams suprantama taip:

1.1. Vykdoma veikla laikytina darančia reikšmingą žalą klimato kaitos švelninimui, jei dėl jos išmetamas didelis šiltnamio efektą sukeliančių dujų (ŠESD) kiekis.

1.2. Vykdoma veikla laikytina darančia reikšmingą žalą prisitaikymui prie klimato kaitos, kai dėl tos veiklos didėja dabartinio ir ateityje tikėtino klimato neigiamas poveikis tai pačiai veiklai arba žmonėms, gamtai ar turtui.**

1.3. Vykdoma veikla laikytina darančia reikšmingą žalą tausiam vandens ir jūrų išteklių naudojimui ir apsaugai, kai ta veikla daroma žala vandens telkinių, įskaitant paviršinį vandenį ir požeminį vandenį, gerai būklei arba geram ekologiniam potencialui arba gerai jūrų vandenų aplinkos būklei.

1.4. Vykdoma veikla laikytina darančia reikšmingą žalą žiedinei ekonomikai, įskaitant atliekų prevenciją ir perdirbimą, kai dėl tos veiklos labai neefektyviai naudojamos medžiagos arba tiesiogiai ar netiesiogiai labai neefektyviai naudojami gamtos išteklių, kai dėl tos veiklos labai padidėja atliekų susidarymo, deginimo ar šalinimo mastas arba kai ilgalaikis atliekų šalinimas gali sukelti didelę ilgalaikę žalą aplinkai.

1.5. Vykdoma veikla laikytina darančia reikšmingą žalą taršos prevencijai ir kontrolei, kai dėl tos veiklos labai padidėja į orą, vandenį arba žemę išmetamas teršalų kiekis.

1.6. Vykdoma veikla laikytina darančia reikšmingą žalą biologinės įvairovės ir ekosistemų apsaugai ir atkūrimui, kai ta veikla yra labai žalinga ekosistemų gerai būklei ir jų atsparumui arba žalinga buveinių ir rūšių, įskaitant Europos Sąjungos svarbos buveines ir rūšis, išsaugojimo būklei.

2. Kad įgyvendinant Projektą, bus laikomasi vykdomai veiklai taikomų Europos Sąjungos ir nacionalinių teisės aktų reikalavimų.

3. Kad įgyvendinant Projektą bus siekiama išvengti reikšmingo neigiamo poveikio visiems 6 aplinkos tikslams. Atsiradus papildomoms neigiamo poveikio bet kuriam aplinkos tikslui rizikoms, bus numatomos ir įgyvendintos šias rizikas mažinančios (švelninančios, kompensuojančios) priemonės.

4. Kad šio vertinimo anketoje (deklaracijoje) pateikta informacija apie planuojamo įgyvendinti Projekto atitiktį RŽNP yra tikra ir teisinga.

5. Kad sutinku INVEGAI pateikti (pagal poreikį) papildomus dokumentus ir (arba) papildomą informaciją, reikalingą įsitikinti, kad Projektas nedarys žalos visiems 6 aplinkos tikslams.

Verslo subjekto įgaliotas atstovas

(vardas, pavardė) (parašas)

* Parengta, vadovaujantis 2021–2027 metų Europos Sąjungos fondų investicijų programos ir Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano „Naujos kartos Lietuva“ administravimo taisyklių 4 priedu.

**Tai konkrečiai reiškia, kad reikšminga žala prisitaikymo prie klimato kaitos tikslui gali būti padaryta i) nepritaikius veiklos prie neigiamo klimato kaitos poveikio, jei tai veiklai toks poveikis gresia (pvz., kai pastatai statomi potvynių rizikos zonoje), arba ii) netinkamai prisitaikius, t. y. pasirinkus tokį prisitaikymo sprendimą, kurį įgyvendinus apsaugoma viena teritorija (žmonės, gamta ar turtas), tačiau padidėja rizika kitoje teritorijoje (pvz., kai supilamas pylimas aplink sklypą salpoje ir dėl to padaroma žala neapsaugotam kaimyniniam sklypui).

Patvirtinkite, kad aplinkos tikslams nebus daromas reikšmingas neigiamas poveikis			
Aplinkos tikslai:	Projektas neturės neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio šiam tikslui, nes:	Patvirtinkite: TAIP - neturės reikšmingo neigiamo poveikio/ NE - turės neigiamą poveikį*	Pateikite reikšmingos neigiamo poveikio nebuvimo, arba poveikio mažinimo priemonių pagrindimą. (analizė, tyrimas, kita)
1. Klimato kaitos švelninimas	Veikla nėra vykdoma iškastinio kuro gavybos, gabenimo ar naudojimo tikslais. Prognozuojamas naudojant tiriamą technologiją, produktą ar kitą sprendimą per gyvavimo ciklą išmetamas ŠESD kiekis nedaro neigiamo poveikio išmetamo ŠESD kiekio mažinimo tikslams pagal Paryžiaus susitarimą ir nėra kliūtis diegti klimato poveikio švelninimo sprendimus.		Veiklos ŠESD viso gyvavimo ciklo apskaičiavimas
2. Prisitaikymas prie klimato kaitos	Atlikus patikimą su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimą, nustatyta, kad veiklai nekyla su klimatu susijusi reikšminga fizinė rizika. Vertinimo etapai buvo šie: a) veikla įvertinta siekiant nustatyti, kuri su klimatu susijusi fizinė rizika iš A priedėlyje išvardytų rūšių gali daryti neigiamą poveikį ekonominės veiklos rezultatams jos numatytosios trukmės laikotarpiu; b) nustačius, kad veiklai kyla vienos ar kelių rūšių su klimatu susijusi fizinė rizika iš A priedėlyje išvardytų rūšių, atliktas patikimas su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas, siekiant nustatyti, kiek su klimatu susijusi rizika ekonominei veiklai yra reikšminga; c) įvertinti prisitaikymo sprendimai, galintys padėti sumažinti nustatytą su klimatu susijusią fizinę riziką. Su klimatu susijusios rizikos ir pažeidžiamumo vertinimas yra proporcingas veiklos mastui ir numatomi trukmei, t. y.: a) veiklos, kurios tikėtina trukmė yra trumpesnė nei 10 metų, vertinimas atliekamas taikant mažiausio tinkamo mastelio klimato prognozes;		Įmonės, arba trečiosios šalies atliktas rizikų vertinimas ir rizikų pašalinimo planas

Patvirtinkite, kad aplinkos tikslams nebus daromas reikšmingas neigiamas poveikis

Aplinkos tikslai:	Projektas neturės neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio šiam tikslui, nes:	Patvirtinkite: TAIP - neturės reikšmingo neigiamo poveikio/ NE - turės neigiamą poveikį*	Pateikite reikšmingos neigiamo poveikio nebuvimo, arba poveikio mažinimo priemonių pagrindimą. (analizė, tyrimas, kita)
	<p>b) visos kitos veiklos vertinimas atliekamas naudojant didelės skiriamosios gebos ir pažangiausias klimato prognozes pagal įvairius būsimus scenarijus⁽¹⁾, atitinkančius numatomą veiklos trukmę, įskaitant bent 10–30 metų trukmės klimato prognozių scenarijus didelių investicijų atvejais.</p> <p>Klimato prognozės ir poveikio vertinimas grindžiami geriausia praktika ir turimomis gairėmis ir juose atsižvelgiama į šiuolaikinius pažeidžiamumo ir rizikos analizės mokslinius tyrimus ir susijusias metodikas, remiantis naujausiomis Tarpvyriausybinės klimato kaitos komisijos ataskaitomis⁽²⁾, moksliniais recenzuotais leidiniais ir atvirųjų šaltinių⁽³⁾ ar mokėjimo modeliais.</p> <p>Esamos ir (ar) naujos veiklos, kurią vykdant naudojamas esamas fizinis turtas, atveju ekonominės veiklos vykdytojas per laikotarpį, trunkantį iki penkerių metų, įdiegia fizinius ir nefizinius prisitaikymo sprendimus, kurie padeda sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę riziką, kuri yra reikšminga tai veiklai. Atitinkamai parengiamas tų sprendimų įgyvendinimui skirtas prisitaikymo planas.</p> <p>Naujos veiklos ir (ar) esamos veiklos, kurią vykdant naudojamas naujai sukurtas fizinis turtas, atveju ekonominės veiklos vykdytojas projektavimo ir statybos etapu integruoja prisitaikymo sprendimus, padedančius sumažinti nustatytą svarbiausią su klimatu susijusią fizinę tai veiklai reikšmingą riziką ir yra juos įdiegęs iki veiklos pradžios.</p> <p>Įdiegti prisitaikymo sprendimai nedaro neigiamo poveikio prisitaikymo prie klimato kaitos pastangoms ar kitų žmonių, gamtos, kultūros paveldo, turto ir kitos ekonominės veiklos atsparumo su klimatu susijusiai fizinei rizikai lygiui, dera su vietos, sektorių, regionų ar nacionalinėmis prisitaikymo prie klimato kaitos strategijomis ir planais ir jų atveju numatoma</p>		

Patvirtinkite, kad aplinkos tikslams nebus daromas reikšmingas neigiamas poveikis			
Aplinkos tikslai:	Projektas neturės neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio šiam tikslui, nes:	Patvirtinkite: TAIP - neturės reikšmingo neigiamo poveikio/ NE - turės neigiamą poveikį*	Pateikite reikšmingos neigiamo poveikio nebuvimo, arba poveikio mažinimo priemonių pagrindimą. (analizė, tyrimas, kita)
	galimybė diegti gamtos procesais pagrįstus sprendimus ⁽⁴⁾ arba yra kuo didesniu mastu naudojama mėlynoji ar žaliaji infrastruktūra ⁽⁵⁾ .		
3. Tausus vandens ir jūrų išteklių naudojimas ir apsauga	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią Pramoniniai tyrimai ir (ar) Bandomosios taikomosios veiklos, Inovacinė veikla gali kelti gerai vandens telkinių, įskaitant paviršinį ir požeminį vandenį, būklei arba geram ekologiniam jų potencialui arba gerai jūrų vandenų aplinkos būklei.		Įmonės, arba trečiosios šalies atliktas rizikų vertinimas ir rizikų pašalinimo planas
4. Žiedinė ekonomika, įskaitant atliekų prevenciją ir perdirbimą	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią Pramoniniai tyrimai ir (ar) Bandomosios taikomosios veiklos gali kelti žiedinės ekonomikos tikslams, atsižvelgiant į galimos reikšmingos žalos rūšis: <ul style="list-style-type: none"> - dėl tos veiklos labai neefektyviai naudojamos medžiagos arba tiesiogiai ar netiesiogiai labai neefektyviai naudojami gamtos išteklių, pavyzdžiui, neatsinaujinantieji energijos išteklių, žaliavos, vanduo ir žemė, viename ar daugiau produktų gyvavimo ciklo etapų, be kita ko, kiek tai susiję su produktų patvarumu, galimybe juos pataisyti, atnaujinti, pakartotinai naudoti ar perdirbti; - kai dėl tos veiklos labai padidėja atliekų susidarymo, deginimo ar šalinimo mastas, išskyrus neperdirbamų pavojingų atliekų deginimą, arba - ilgalaikis atliekų šalinimas gali sukelti didelę ilgalaikę žalą aplinkai; 		Įmonės, arba trečiosios šalies atliktas rizikų vertinimas ir rizikų pašalinimo planas
5. Oro, vandens ar žemės taršos prevencija ir kontrolė	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kad labai padidės į orą, vandenį arba žemę išmetamas teršalų kiekis, kurią Pramoniniai tyrimai ir (ar) Bandomosios taikomosios veiklos gali kelti gamtai.		Įmonės, arba trečiosios šalies atliktas rizikų vertinimas ir rizikų pašalinimo planas

Patvirtinkite, kad aplinkos tikslams nebus daromas reikšmingas neigiamas poveikis			
Aplinkos tikslai:	Projektas neturės neigiamo tiesioginio ir netiesioginio poveikio šiam tikslui, nes:	Patvirtinkite: TAIP - neturės reikšmingo neigiamo poveikio/ NE - turės neigiamą poveikį*	Pateikite reikšmingos neigiamo poveikio nebuvimo, arba poveikio mažinimo priemonių pagrindimą. (analizė, tyrimas, kita)
6. Biologinės įvairovės ir ekosistemų apsauga ir atkūrimas	Yra įvertinta ir pašalinta bet kokia galima rizika, kurią Pramoniniai tyrimai ir (ar) Bandomosios taikomosios veiklos gali kelti gerai ekosistemų būklei ar jų atsparumui arba buveinių ir rūšių, įskaitant ES svarbos buveines ir rūšis, išsaugojimo būklei.		Įmonės, arba trečiosios šalies atliktas rizikų vertinimas ir rizikų pašalinimo planas

Verslo subjekto įgaliotas atstovas

(vardas, pavardė) (parašas)

* Nustačius neigiamą poveikį aplinkos tikslams, įmonė turi pateikti poveikio mažinimo, kompensavimo priemones.

(1) Ateities scenarijai apima Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos tipinius koncentracijų scenarijus RCP2.6, RCP4.5, RCP6.0 ir RCP8.5.

(2) Klimato kaitos vertinimo ataskaitos: Tarpvyriausybės klimato kaitos komisijos (IPCC), kuri yra Jungtinių Tautų įstaiga, atsakinga už su klimato kaita susijusio mokslo vertinimą, periodiškai skelbiama informacija apie poveikį, prisitaikymą ir pažeidžiamumą, <https://www.ipcc.ch/reports/>.

(3) Pvz., Europos Komisijos valdomos „Copernicus“ paslaugos.

(4) Gamtos procesais pagrįsti sprendimai apibrėžiami kaip gamtos įkvėpti ir remiami sprendimai, kurie yra ekonomiškai efektyvūs, tuo pat metu teikia aplinkosauginę, socialinę ir ekonominę naudą ir padeda stiprinti atsparumą. Tokie sprendimai lemia, kad miestuose, kraštovaizdžiuose ir jūrų peizažuose atsiranda daugiau ir įvairesnių gamtinių ir natūralių elementų ir procesų, įgyvendinant prie vietos sąlygų pritaikytas, išteklius tausiai naudojančias ir sistemines intervencijas priemones. Todėl gamtos procesais pagrįsti sprendimai yra naudingi biologinei įvairovei ir jais remiamas įvairių ekosisteminių paslaugų teikimas (https://ec.europa.eu/info/research-and-innovation/research-area/environment/nature-based-solutions_en/). (2021 m. birželio 4 d. redakcija: <https://ec.europa.eu/research/environment/index.cfm?pg=nbs>).

(5) Žr. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Žalioji infrastruktūra. Europos gamtinio kapitalo puoselėjimas“ (COM/2013/0249 final).

A priedėlis

Su klimatu susijusios fizinės rizikos klasifikavimas

	Susijusi su temperatūra	Susijusi su vėju	Susijusi su vandeniu	Susijusi su kietąja mase
Nuolatinė	Kintanti temperatūra (oro, gėlo vandens, jūros vandens)	Vyraujančio vėjo pokyčiai	Kritulių pobūdžio ir rūšių (lietaus, krušos, sniego/ledo) pokyčiai	Pakrančių erozija
	Šiluminis stresas		Krituliai arba hidrologinis kintamumas	Dirvožemio degradacija
	Temperatūros nepastovumas		Vandenynų rūgštėjimas	Dirvožemio erozija
	Daugiamečio įšalo sluoksnio tirpimas		Sūraus vandens intruzija	Solifliukcija
			Jūros lygio kilimas	
			Vandens stygius	
Ūmi	Karščio banga	Ciklonas, uraganas, taifūnas	Sausra	Lavina
	Šalčio banga/šalna	Audra (įskaitant pūgas, dulkių ir smėlio audras)	Gausūs krituliai (lietus, kruša, sniegas/ledas)	
	Gamtos gaisras	Tornadas	Potvynis (pakrančių, upių, lietaus, gruntinio vandens)	Nuošliauža
			Prieledyninio ežero prasiveržimas	Smegduobė